

29.03.2016

Сьогодні в Харкові відбулася академічна акція протесту на захист української науки

29 березня 2016 р., з 14:00 до 15:00 год відбулася акція протесту Харківської регіональної організації профспілки працівників НАН України за адресою: м. Харків, пл. Свободи (навпроти будівлі Харківської обласної державної адміністрації) ([Національна академія наук України](#)).

Світова практика доводить, що наука – основна рушійна сила розвитку цивілізації. Проявом таких тенденцій є значна частка ВВП (2–4 %), що виділяється на науку в розвинутих країнах світу. Однак в Україні наука ніколи не була державним пріоритетом. Її фінансування, а отже, фінансування вищої наукової організації країни – НАН України неухильно зменшується і на даний момент становить 0,2 % ВВП, що у вісім разів менше, ніж гарантовано ст. 48 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність». Обсяг фінансування академії у 2015 р. становив 2,3 млрд грн (80 млн євро), що дорівнює фінансуванню одного середнього європейського університету, тоді як науковий бюджет Румунії становить 1 млрд євро, Польщі – 5 млрд євро. В Україні число вчених є удвічі меншим, ніж у країнах ЄС. За цим показником ми вже поступаємося Албанії. Дедалі загрозливішим, навіть більше, ніж у 1990-ті роки – стає безповоротна втрата талановитих молодих кадрів, які виїжджають за кордон.

НАН України перебуває на межі виживання. Коштів бракує навіть на оплату праці і комунальні послуги, вартість яких постійно зростає, не кажучи вже про фінансування власне наукових досліджень, оновлення матеріально-технічної бази, придбання сучасного наукового обладнання. Розмір заробітної плати в академії має стійку тенденцію до зниження відносно даного показника в промисловості. Так, на кінець минулого року середня зарплата по академії становила 3992 грн, що менше середньої зарплати по промисловості. Хоча згідно зі статтею 36 вищезгаданого закону, вона має бути не меншою від подвоєної зарплати працівників промисловості. З таким обсягом фінансування науки неможливим стає залучення до дослідницької діяльності талановитої молоді, а без цього, як точно зауважив відомий європейський економіст Е. Райтнер: «З держави, яка виробляє деталі ракет, Україна перетворюється на державу, яке продає багато кукурудзи».

У 2016 р. ситуація з фінансуванням науки в Україні стала взагалі катастрофічною. Зокрема, академія недофінансована на третину. Згідно із Законом України «Про державний бюджет України на 2016 рік» фінансування НАН України становило 2 млрд 54,2 млн грн, що на 725 млн грн менше від мінімальних потреб. Крім того, це на 12,2 % менше фінансування 2015 р., тоді як тільки для забезпечення виплати заробітної плати з нарахуваннями академії

у 2016 р. необхідно коштів на 14,5 % більше, ніж 2015 р. Наслідком цього стало запровадження практично в усіх наукових установах НАН України режиму неповного робочого дня, а також скорочення співробітників. І це незважаючи на те, що за роки незалежності кількість наукових співробітників в Україні вже і так скоротилася в 3,6 рази (тоді як у європейських країнах зросла на 20 %) і зараз країна посідає останнє місце у Європі за цим показником. У трудових колективах зростає соціальна напруженість. А це не може не спричинити акцій протесту проти фактичного геноциду науки в Україні.

Вимоги профспілки:

1. Виконання норм статей 36 і 48 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», що дасть змогу забезпечити конституційні права вчених України на роботу за фахом і відповідну їй оплату.

2. Кабінету Міністрів України невідкладно внести, а Верховній Раді України ухвалити зміни до Закону України «Про державний бюджет України на 2016 рік», збільшивши фінансування НАН України на 725 млн 43 тис. грн.